

Människan och samhället

UTDRAG

Kapitel 5: Partier och val

PETER GRÖNDAL

Partier och val

Människor köar för att rösta i ett svenskt val.

Sverige är en demokrati.
Det betyder att vi som bor här
får vara med och bestämma
vilka som ska styra Sverige.

Vi bestämmer vilka som ska styra
genom att rösta i val.
Då kan vi rösta på de politiker
som vill ungefär samma saker som vi.

När det är val läggs rösterna i en låda
som kallas valurna.

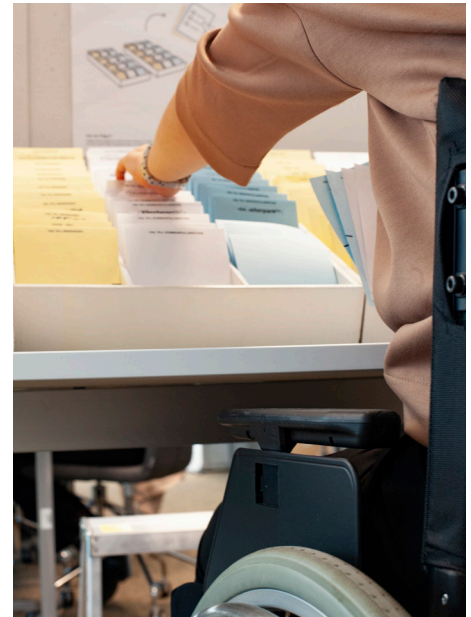
Partier

När vi röstar i val
röstar vi på partier.
Ett parti är en grupp människor
som tycker likadant
om hur de vill
att det ska vara i Sverige.

Partierna har till exempel förslag på:

- hur mycket vi ska betala i skatt
- hur vi ska ta hand om vår miljö
- hur skolan ska vara.

Vem som helst kan gå med i ett parti.

I vallokalen. En väljare väljer parti
att rösta på.

Ibland använder partier affischer för att visa vad de vill göra.

Politiker

De partier som många röstar på
får platser i riksdag, region
och kommun.

De människor
som sitter på de platserna
kallas politiker.

Politikerna är väljarnas representanter.
Det betyder att det är deras jobb
att göra det
som deras väljare vill.

Kommunpolitikerna i Stockholm
har sammanträde.

Politiker i Sveriges riksdag.

Partier i Sverige

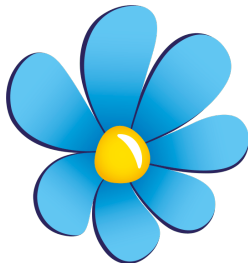
Det finns åtta partier i Sveriges riksdag.

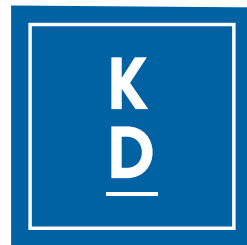
Socialdemokraterna

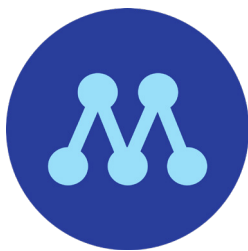
Centerpartiet

Sverigedemokraterna

Kristdemokraterna

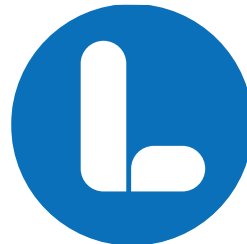
Moderaterna

Miljöpartiet

Vänsterpartiet

Liberalerna

Övning: Vilken symbol har partierna?

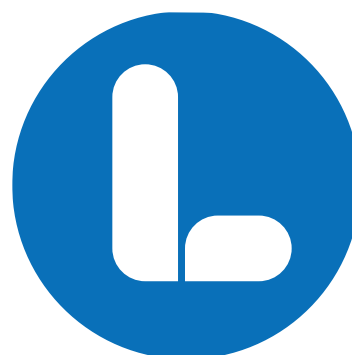
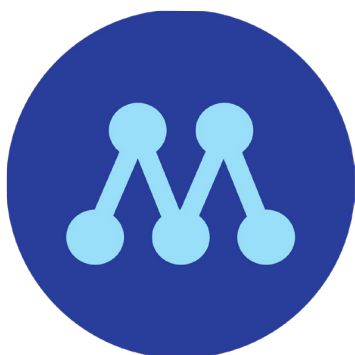
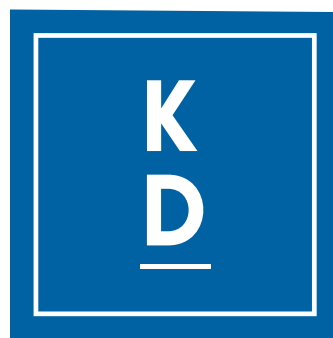
Sätt rätt siffra intill bilderna.

1. Moderaterna

2. Socialdemokraterna

3. Liberalerna

4. Kristdemokraterna

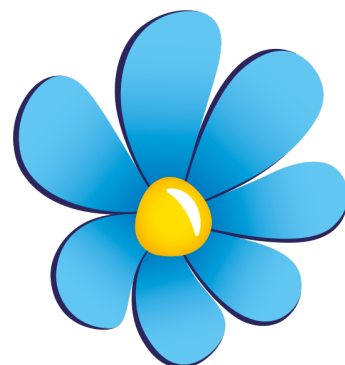

1. Sverigedemokraterna

2. Centerpartiet

3. Miljöpartiet

4. Vänsterpartiet

Val

När det är val väljer vi våra politiker.
Då går vi till en vallokal
och röstar på det parti som vi vill
ska bestämma i Sverige.

Vi väljer politiker till riksdagen,
kommunen och regionen
var fjärde år.
Vi väljer politiker till EU
var femte år.

Det är bara de som är över 18 år
som får rösta i valen.

Vallokaler kan ligga på olika ställen,
som i en skola.

En röstmottagare kontrollerar ID på den som ska rösta.

Att rösta

Ditt röstkort kommer till din brevlåda.

Innan valet får du ett röstkort.
Det kommer till din brevlåda.
På röstkortet står ditt namn
och vart du ska gå för att rösta.

När du röstar väljer du vilket parti
du tycker ska bestämma.
Du kan också rösta
på en viss person i ett parti.
Det kallas för att personrösta.

Det är viktigt att du röstar på ett parti
som tycker som du
om olika saker i samhället.

Du behöver aldrig berätta för någon
hur du har röstat.

Du måste inte säga hur du röstar.
Därför gör du ditt val bakom en skärm.

Valrörelse

Tiden innan valet
kallas för valrörelse.
Då brukar det handla
väldigt mycket om politik:

- på TV
- på radio
- i tidningarna
- på sociala medier.

Partierna försöker berätta för alla
vad de vill göra med Sverige.
De sätter upp valaffischer
och använder sociala medier
för att berätta om sin politik.

Partiet Moderaterna pratar med
väljare inför valet 2010.

Valaffischer för Socialdemokraterna under valrörelsen 2022.

Vem ska du rösta på?

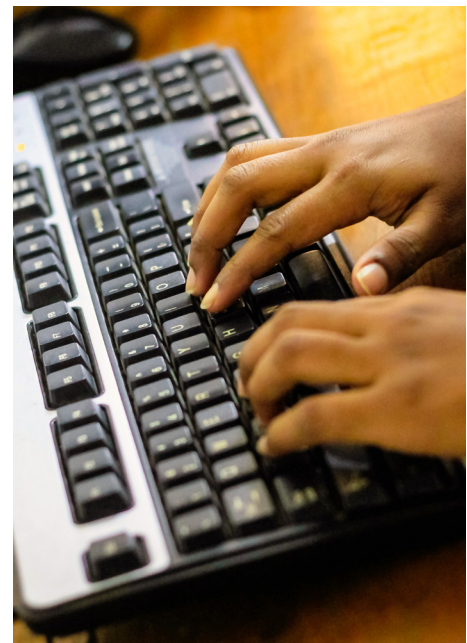

Ibland är det debatt mellan partiledarna på TV.
Då kan du höra vad de olika partierna vill och tycker.

Innan du röstar
ska du ta reda på vilka frågor
de olika partierna tycker är viktiga.

Det kan du ta reda på
genom att följa med i valrörelsen.
Du kan också titta
på partiernas hemsidor.

Fundera på om du tycker likadant.
Kanske finns det något parti
som tycker som dig
i många frågor?
Då är det nog det partiet
som du ska rösta på.

Du kan använda en dator
för att söka information
om partierna.

Efter valet

På kvällen på valdagen
börjar rösterna räknas.
Rösterna avgör vilka partier
som får mycket makt.

Partier som får många röster
får också ha många politiker i riksdagen,
kommunen, regionen och EU.
De partierna får stora chanser
att påverka samhället.

Om ett parti får mer än hälften
av alla röster i valet
har det partiet majoritet.
Då kan partiet bestämma mycket självt.

Om inget parti får majoritet
måste flera partier bestämma tillsammans.
I Sverige är det vanligt.

Ordet majoritet
betyder mer än hälften.
Bland stjärnorna här ovanför
är de blåa i majoritet.

Rösträkning i Malmö.

Att påverka samhället

Demonstration för fred i Stockholm.

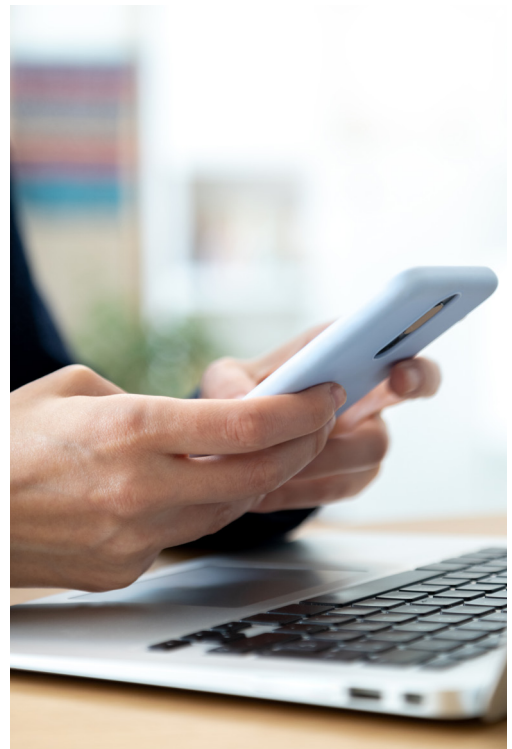
En demonstration är när människor samlas för att visa vad de vill.

Att rösta i valen är ett sätt att vara med och bestämma hur det ska vara i samhället. Men i en demokrati finns fler sätt att påverka samhället.

Du kan till exempel skriva eller ringa till en politiker och berätta vad du vill ändra på.

Du kan också skriva till en tidning eller använda sociala medier för att berätta vad du tycker.

Om du får många att hålla med dig kan det leda till förändring.

Att ringa en politiker är ett sätt att försöka påverka samhället.

Övning: Vad kommer du ihåg?

Svara med kryss.

Sverige är en demokrati.

JA

NEJ

När det är val kan du gå
och rösta på ett parti.

JA

NEJ

Du går till en simhall när du ska rösta.

JA

NEJ

Du går till en vallokal när du ska rösta.

JA

NEJ

Det är val till riksdagen vart fjärde år.

JA

NEJ

Du har rätt att rösta när du har fyllt 10 år.

JA

NEJ

Du har rätt att rösta när du har fyllt 18 år.

JA

NEJ

Övning: **Vad kommer du ihåg?**

Svara med kryss.

Du måste gå och hämta ditt röstkort
hos Skatteverket.

JA

NEJ

Om någon frågar måste du berätta
vem du har röstat på.

JA

NEJ

Under valrörelsen sätter partierna
upp valaffischer.

JA

NEJ

Du ska rösta på ett parti
som tycker som du i många frågor.

JA

NEJ

Partier som får många röster
får mycket makt.

JA

NEJ

Att rösta är det enda sättet
att påverka samhället.

JA

NEJ

Du kan skriva till en tidning
för att berätta vad du tycker.

JA

NEJ

Detta häfte är ett utdrag ur *Människan och samhället*,
ett läromedel från Specialpedagogiska skolmyndigheten.
Boken i sin helhet kan beställas på www.spsm.se/webbutiken.

Människan och samhället

Utdrag: Kapitel 5 – Partier och val

© 2026 Peter Gröndal och SPSM

ARTIKELNUMMER 12162-UTDRAG

MANUS Peter Gröndal
FORMGIVNING Susanne Högdal
PROJEKTLEDARE Olof Almqvist

BILDER

s. 1	Alexander Farnsworth/iStock/Getty Images Plus	Fialotta Bratt/Valmyndigheten
s. 2	Ivan Zakalevych/iStock/Getty Images Plus	s. 9 Valmyndigheten (fotograf ej angiven)
	Fialotta Bratt/Valmyndigheten	Eva Almqvist/iStock/Getty Images Plus
	Fialotta Bratt/Valmyndigheten	s. 10 Jeppe Gustafsson (TT)
s. 3	Fialotta Bratt/Valmyndigheten	Henrik Montgomery/TT
	Patrik Nylin/Wikimedia Commons	s. 11 Fredrik Sandberg/TT
s. 4	Erik G Svensson/TT	Md Aminul Islam/iStock/Getty Images Plus
	Janwikifoto/Wikimedia Commons	s. 12 Johan Nilsson/TT
s. 5–7	Respektive partis hemsida	s. 13 Jonas Ekströmer/TT
s. 8	Fialotta Bratt/Valmyndigheten	Daniel De La Hoz/iStock/Getty Images Plus